

'Eerste Kamer geen hindermacht'

Onderzoek Parlementair Documentatie Centrum naar Senaat

De Eerste Kamer heeft zich tot nu toe tijdens het tweede kabinet-Rutte niet ontpopt als hindermacht. Het kabinet kon het overgrote deel van het wetgevingsprogramma met medewerking van de senaat tot stand brengen. In vergelijking met voorgaande kabinetten is er geen sprake geweest van 'blokkades' van wetsontwerpen door de Eerste Kamer.

Dat blijkt uit een onderzoek naar het doen en laten van de Eerste Kamer vanaf 2011 door het Parlementair Documentatie Centrum Universiteit Leiden in Den Haag.

Op 26 mei worden nieuwe verkiezingen voor de Eerste Kamer gehouden. Na de Provinciale Statenverkiezingen is de kans groot dat het kabinet daar niet meer vast kan rekenen op een welgezinde meerderheid. Wordt de Eerste Kamer dan wel een hindermacht?

[Lees verder >](#)

Senaat en Senaten

Plaat van de maand

De Eerste Kamer is er eentje uit een reeks. Praktisch alle omringende landen hebben een parlement dat uit twee kamers bestaat. Dat loopt uiteen van het Britse Hogerhuis tot de Franse Senaat en de Duitse Bondsraad. De taak, macht en betekenis van die kamers verschilt nogal. Maar een gemeenschappelijk kenmerk is dat die meestal indirect gekozen kamers een rem op overijling van de andere, de direct gekozen 'volkskamer' wil zijn. Kunnen we zonder? MI Maastricht wikt en weegt.

[Lees verder >](#)

De ideale Eerste Kamer

Column

Partners

Agenda

11 mei 2015, Den Haag

['De vier gevaren voor Europa'](#)
Haagsch College

12 mei 2015, Den Haag

['Integriteit in de politiek'](#)
Politiek café

21 mei 2015, Nijmegen

['Macht van het parlement'](#)
Workshop bij Landelijk congres
Bestuurskunde

[Uitgebreide agenda >](#)

Cartoon

'Eerste Kamer gaat met de tijd mee.' De entree in september 2011 van de iPad in de Eerste Kamer - eerder dan in de Tweede Kamer - was voor Tom Janssen in Trouw aanleiding om het oude beeld weer op te roepen: dat van een oud, duf en slaperig instituut aan het Binnenhof.

[Bekijk grote versie >](#)

Het is een misverstand te menen dat het zogenaamde politieke primaat van de Tweede Kamer zou inhouden dat de Eerste Kamer, als een 'chambre de réflexion', over een wetsvoorstel geen politiek oordeel zou

Bert van den Braak, Parlementair Documentatie Centrum Universiteit Leiden

In 1922 zei Baron de Vos van Steenwijk in een vurig betoog om de onafhankelijke Eerste Kamer te verdedigen dat de leden daarvan waren: 'mannen van uitgebreide kennis en rijke ondervinding, eerbied afdwingende, vertrouwen wekkende, onafhankelijke figuren, die zich om allerlei redenen voor de Tweede Kamer nimmer beschikbaar zouden hebben gesteld, geen politici van ambacht, politiciens, maar Staatslieden met een onbevangen en objectief oordeel, die de hun voorgelegde quaestiën uitsluitend toetsen aan het algemeen belang, wier deelneming aan het staatkundig leven voor het vaderland van groote winst was, wier onthouding een gevoelig verlies zou hebben beteekend.'

Of dat klopte? Dat is iets anders. En voor alle duidelijkheid: het beeld klopte niet. Nu is het beeld sowieso geheel anders dan De Vos toen voorspiegelde. Zijn ideaalbeeld bestond niet, maar wat zou dat nu kunnen zijn?

[Lees verder >](#)

Tussen Finland en Griekenland

Europa en lidstaten

- > [Op campagne in het Verenigd Koninkrijk](#)
- > [Na de stembus in Finland](#)
- > [Over het vrijhandelsverdrag TTIP met VS](#)
- > [Grieks probleem, ons probleem](#)

Eerste Kamer & verkiezingen

Achtergronden

De verkiezingen voor de Eerste Kamer leveren vaker verrassingen op dan gedacht. 'Den Haag' zet uitslagen op een rijtje.

[Lees verder >](#)

Eerste Kamer & Tweede Kamer

Zijn twee Kamers te veel van het goede? De voor- en nadelen van een parlementair tweekamerstelsel in kaart gebracht.

[Lees verder >](#)

Eerste Kamer & Europa

Sinds het Verdrag van Lissabon besteedt de Eerste Kamer weloverwogen meer aandacht aan 'Europa'. Analyse uit 'Maastricht'.

[Lees verder >](#)

Eerste Kamer & politieke versnippering

De partijpolitieke versplintering bereikt steeds weer nieuwe hoogtepunten. En is straks ook zichtbaar in de Eerste Kamer.

mogen vellen.

VVD-fractievoorzitter Luteijn op 27 november 1990 in de Eerste Kamer.

Uw mening

De Eerste Kamer is meer dan ooit nodig.

De staat van een parlementariër

Ruud Koole

Over een Eerste Kamerlid dat naar zijn gevoel door zijn partij wordt afgedankt.

[Lees verder >](#)

Oud-senatoren/hoogleraar

- [Wil Albeda](#) (CDA)
- [Joop van den Berg](#) (PvdA)
- [Jan Christiaan](#) (CDA)
- [Job Cohen](#) (PvdA)
- [I.A. Diepenhorst](#) (ARP/CDA)
- [W.F. de Gaay Fortman](#) (ARP/CDA)
- [Peter Hoefnagels](#) (D66)
- [Bertus de Rijk](#) (PvdA)
- [Uri Rosenthal](#) (VVD)
- [Piet Steenkamp](#) (KVP/CDA)
- [Jan Vis](#) (D66)
- [Guus Zoutendijk](#) (VVD)

Vertrekkende ervaren senatoren

- [Klaas de Vries](#) 1973*
- [René van der Linden](#) 1977
- [Gerrit Terpstra](#) 1986
- [Gerrit Holdijk](#) 1986
- [Roger van Boxtel](#) 1994
- [Adri Duivesteijn](#) 1994
- [Marijke Linthorst](#) 1995

* jaar van binnenkomst in Eerste of Tweede Kamer

Bericht uit 'Groningen'.

[Lees verder >](#)

Eerste Kamer & partijpolitiek

Vijftig jaar geleden was de Eerste Kamer het toneel van een bijzonder staattje partijpolitiek binnen de VVD. 'Nijmegen' put uit de parlementaire geschiedenis van 1962.

[Lees verder >](#)

Eerste Kamer & wetgeving

Hoe staat het met die befaamde novelles? Analyse van de invloed van de Eerste Kamer op het wetgevingsproces uit 'Leiden',

[Lees verder >](#)

En verder

Nieuws

Uit de Eerste Kamer - impressies van Gerrit Holdijk, scheidend senator met een lange staat van dienst.

[Lees verder >](#)

Volgt de Eerste Kamer de partijgenoten aan de overzijde van het Binnenhof? De Wet van Noten ter discussie.

[Lees verder >](#)

Vertegenwoordigt de senaat straks het *hele* Nederlandse volk? Kanttekeningen over de Eerste Kamer en de West.

[Lees verder >](#)

Eerste Kamers in soorten en maten - een internationale inventarisatie op europa-nu.nl van PDC Den Haag.

[Lees verder >](#)

Subsidiegevers

Gemeente Maastricht

Provincie Limburg

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners.

[Lees verder >](#)

[Eerder verschenen nummers >](#)

[Contact met de redactie >](#)

Aan- en afmelden

[Hier](#) kunt u zich aanmelden voor deze nieuwsbrief.

Deze brief niet meer ontvangen?

[U kunt zich hier afmelden.](#)

Parlement.com

[Kiezers](#)
[Partijen](#)
[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Polder](#)
[Europa](#)

Europa-Nu.nl

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)
[Nederland en Europa](#)
[Hot Issues](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)
[Wat komt eraan](#)

Montesquieu-Instituut.nl

[Het instituut](#)
[Onderzoek](#)
[Onderwijs](#)
[Valorisatie](#)
[Publicaties](#)
[Europa](#)
[Nederland](#)

[Kunt u deze nieuwsbrief niet goed lezen? Bekijk dan de online versie.](#)